

Stillbilder ur animationsserien Molempi parempi 2
Illustrationer: Annika Mannström

Välkommen till verkligheten

Hur känns det att ringa till nödcentralen i en akut situation och få frågan "Puhutko suomea"? Eller att få en diagnos hos läkaren och inte förstå ett skvatt? Kan du vara säker på att du får en jämlik och rättvis behandling i processer med rättsväsendet eller polisen? Och hur fungerar myndighetsinformation tvåspråkigt i vardagen?

Det här är några av de frågor som illustreras i animationsserien Molempi parempi 2 – välkommen till verkligheten. Serien kom till som en följd av den första Molempi parempi – 52 klipp om två språk, för efter den blev det klart att en sak som är svår för de flesta i språkmajoriteten att förstå, är känslan av att inte bli förstådd i situationer där ditt rättsskydd och dina språkliga rättigheter är viktigare än annars, berättar Samarbetsforums Martina Harms-Aalto som är producent för serien.

– Det handlar om en känsla av utsatthet och hjälplöshet som många aldrig behöver uppleva, säger Harms-Aalto. Fast det händer nuförtiden att jag träffar finskspråkiga vänner som besökt hälso-centralen och där mött en läkare med annan språklig bakgrund än finska – och då kan det hända att de kan hänvisa till att det var en viss språkförbistring i samtalet, och då brukar jag säga "Välkommen till min verklighet. Nu vet du hur det känns", skrattar hon.

– Själv tror jag att det är insikter som skapar förståelse. För att öka insikten i hur det känns att inte bli förstådd eller själv förstå behöver man ge impulser och video på sociala medier och på webben är en uttrycksform som just nu är oöverträffad.

För oss var det viktigt att identifiera situationer där den språkliga rättigheten att tala sitt modersmål är av helt avgörande betydelse, till skillnad från situationer där det skulle vara trevligt eller bara kän-

nas bra att bli bekräftad. I serien tar vi upp Nödcentralen, Social- och hälsovården, Rättsväsendet, Polisen och en vardags-situation i samhället där det finns en kommun eller samkommun som borde betjäna på båda språken. De har alla var sitt animerat klipp och så finns det ytterligare 2 klipp med "hårda fakta" där språkrättsrådet Corinna Tammenmaa från Justitieministeriet ger en kort sammanfattning av språkliga rättigheter (klipp 7:7) och ett där hon kommenterar de enskilda klipp-situationer (klipp 6:7).

Det var en enormt inspirerande process att skapa serien, berättar Martina Harms-Aalto.

– Jag hade tidigare jobbat med Annika Mannström och visste genast att det var hennes bildvärld jag ville att skulle ge serien den twist som skulle göra den inte bara informativ utan också vitsig och händelserik.

Med Anders Slotte, som är skådespelare och pjäsförfattare, arbetade vi fram manus och det var otroligt roligt, jag har sällan skrattat så mycket på jobbet, säger hon. Magnus Wikström, som var min samarbetspart redan i MP 1, fick här en ännu större roll eftersom han gjorde animationerna, det vill säga gav våra figurer liv och rörelse, och ljudvärlden som är väldigt viktig i den här typen av klipp skapades av Pontus Borg.

– Och så fick jag själv prova på röstskådespeleri, det var mer av praktiska

orsaker, men nu hoppas jag i smyg på att någon ska upptäcka denna mina nya talang, småler hon.

I seriens olika beståndsdelar finns många element som vi tror att ska lämpa sig för användning i skolorna, och de facto får vi också respons på att klippen fungerar väl, särskilt för litet äldre elever. Dels finns här oändliga möjligheter till diskussioner; om känslan av att inte bli förstådd, om att höra till en minoritet, om språkliga rättigheter och om vårt lands nationella tvåspråkighet, dels har animationerna frågor i slutet av varje klipp som kan fungera som eller förädlas till uppsatsämnen. De kan också sammankopplas med något eller några av klippen i MP 1 och då ge en ännu bredare infallsvinkel på frågan om varför det är nyttigt att kunna svenska.

– Det är bara att ta för sig – klippen finns som hittills på sin egen sida www.molempiparempi.fi och kan användas fritt.

Samarbetsforum är en förening som arbetar med att stärka det svenska och för konstruktiv tvåspråkighet. Martina Harms-Aalto är dess verksamhetsledare och enda anställda. Verksamheten finansieras av flertalet finlandssvenska fonder. Molempi parempi 2 är ett samarbete med Justitieministeriet som också deltagit i finansieringen.

Föreningen driver också kampanjen "Tala gärna svenska med mig" – mer om den på www.samarbetsforum.fi

PS Funfact:

Klippen har lagts upp på Facebook i gruppen Molempi parempi. När vi ville marknadsföra klippet om läkarbesöket (som betyder att man betalar för att klippet visas för en given målgrupp) så censurerade Facebook den här bredare spridningen. Ni kan själva avgöra om ni tycker att det fanns orsaker till detta – för oss tog det länge att ens riktigt komma på vad det var... ■